herpy

SLANGER

## Kongeboa

# *Boa constrictor*

*Boa constrictor* er en kraftig boa fra Sydamerika, især øst for Andesbjergene, brun til grå med mørke sadelmærker og en hale, der hos mange lokalformer er rødbrun til rød. Den bliver 180-300 cm, er aktiv i skumringen og om natten og lever 20-30 år. Den er større end den nærtbeslægtede *Boa imperator*, kræver et stort terrarie, sjældne måltider og en holder, der kan tage ansvar i årtier.

Familie: Boidae  Engelsk: Boa Constrictor  Tidligere navn: *Constrictor constrictor*  Udgivet 16. november 2026

### SPECIFIKATIONER

#### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **180-300 cm**<br>total længde inkl. hale |
| Levetid | **20-30 år** |
| Aktiv | **Skumring og nat** |
| Levevis | **Træboende og jordboende** |
| Biotop | **Savanne, tørskov og regnskov** |
| Sværhedsgrad | **Øvet** |

#### PASNING

| | |
|---|---|
| Min. terrarie | **240 × 120 × 120 cm**<br>L × B × H til 1 voksent dyr |
| Temperatur, dag | **24-30 °C** |
| Hotspot | **30-32 °C** |
| Temperatur, nat | **20-24 °C** |
| Luftfugtighed | **55-75 %** |
| Vand | **Vandskål** |
| UVB | **Anbefalet**<br>Ferguson-zone 2 |
| Kost | **Hvirveldyr** |
| Holdes | **Enkeltvis** |

#### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Levendefødende** |
| Kønsmoden | **18-48 mdr.** |
| Kuldstørrelse | **10-65 unger** |
| Drægtighed | **100-120 dage** |

#### BESKYTTELSE OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Appendiks II** |
| EU-bilag | **Bilag B** |
| IUCN | **Ikke truet (LC)** |

Arten er omfattet af CITES liste II og EU's bilag B (forordning 338/97). Underarten *B. c. occidentalis* står på CITES liste I og i bilag A. Indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Arten er ikke blandt de store kvælerslanger, som private ikke må holde i Danmark (BEK nr. 1261 af 17.11.2015). Spørg sælger om dokumentation for oprindelsen; *Boa imperator* sælges ofte under dette navn.

## Om arten

*Boa constrictor* er en tung, kraftigt bygget slange med et trekantet hoved, lodrette pupiller og et mønster af mørke sadelmærker på en brun, grå eller gylden bund. Mange dyr har en rødbrun til rød hale, og sadlerne er ofte flagermusformede. Unger er gråligere og får gule og brune toner med alderen. Farver og tegninger varierer meget med lokaliteten.

Voksne hunner er normalt 210-300 cm og hanner 180-240 cm. Hunnerne er tydeligt større og tungere end hannerne. Enkelte dyr når omkring 370 cm, men det er sjældent; størrelsen afhænger af lokalitet og af, hvor hurtigt dyret vokser. Dyr, der presses til hurtig vækst med store og hyppige måltider, bliver ikke større, men lever kortere.

Afgrænsningen mod *Boa imperator* er vigtig. Begge arter regnedes tidligere til *B. constrictor*, men DNA viser, at Mellemamerika-formerne er en selvstændig slægtslinje, og de står nu som *B. imperator*. Den har sin egen vejledning: den er mindre (130-250 cm), kommer fra Mexico, Mellemamerika og det nordvestlige Sydamerika og er den, der oftest sælges i handlen. *B. constrictor* i snæver forstand lever kun i Sydamerika, mest øst for Andesbjergene. Handelsdyr er ofte blandinger af lokalformer og arter, så spørg, hvad der faktisk sælges. Underarten *B. c. occidentalis* fra Argentina og Paraguay er en af de største; hunnerne bliver omkring 300 cm.

Dyrene er rolige, når de bliver vænnet til håndtering, men størrelse og kraft kræver erfaring. Der findes mange morfer, men vejledningen handler om arten.

## Udbredelse og levested

*Boa constrictor* lever i det meste af Sydamerika øst for Andesbjergene og desuden i det nordvestlige Peru vest for bjergene: fra Colombia og Venezuela over Guyana, Surinam og Fransk Guyana til Brasilien, Peru, Ecuador, Bolivia, Paraguay og Argentina. Arten findes også på Trinidad og Tobago. Mod nordvest, i Colombia og Ecuador, afløses den af *Boa imperator*.

Tidligere angivelser fra Mexico og Mellemamerika gælder i dag *B. imperator*. Underarterne *B. c. occidentalis* (Argentina, Paraguay og det sydøstlige Bolivia), *B. c. longicauda* og *B. c. ortonii* (det nordlige og nordvestlige Peru) afgrænses ikke ens af alle, og *B. c. longicauda* hører måske til *B. imperator*. Boaerne på Dominica og St. Lucia føres i dag som egne arter, *Boa nebulosa* og *Boa orophias*.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia, Venezuela, Guyana, Fransk Guyana, Surinam, Ecuador, Peru, Bolivia, Brasilien, Paraguay, Argentina og Trinidad og Tobago.

### LEVESTED

*Boa constrictor* lever i et bredt udsnit af levesteder, fra fugtig regnskov til tør skov, savanne og krat. Den findes tit ved floder og vandløb, for den er en god svømmer, og den bruger gnavergange, hule træer og tætte buske som skjul. Arten tåler skiftende forhold og har været registreret fra omkring 17 °C til 40 °C i den aktive periode, men de fleste registreringer ligger mellem 19 og 32 °C.

Unge dyr klatrer og jager i buske og træer, mens ældre og tungere dyr mest lever på jorden. Arten er nataktiv, men kan sole sig om dagen, når nætterne er kølige. Dyret er en lurejæger, der æder rodenter som egern, rotter og aguti samt fugle, firben, padder og mindre pattedyr som opossum. Byttet dræbes ved kvælertag. Føden er uregelmæssig i naturen, og stofskiftet er langsomt.

## Pasning

### TERRARIET

Et voksent dyr over 240 cm skal have et terrarie på mindst 240 × 120 × 120 cm (længde × bredde × højde), og mindre voksne dyr på 180-240 cm mindst 180 × 90 × 90 cm. Da de fleste hunner bliver over 240 cm, er det store mål det sikre valg. Større og højere er klart bedre. Tommelfingerreglen er, at længden svarer til slangens længde, og at bredde og højde hver er halvdelen. Dyret skal kunne strække sig helt ud og have plads til en tydelig temperaturgradient. Færdige terrarier i den størrelse er dyre og sjældne, så mange bygger selv. Brug fugtbestandige materialer: PVC-plade eller træ forseglet med dyresikker lak. Melamin går i opløsning i fugten.

En nyfødt unge kan bo i et terrarie af voksenstørrelse, hvis der er mange skjul og et lavt vandkar. Unger kan tredoble længden det første år. Alternativt bruges en ventileret plastikkasse som midlertidigt opvækstrum. Voksne dyr må ikke holdes i plastikkasser.

Terrariet skal have døre foran og et låg, der kan låses. En stor boa slipper ud gennem selv små åbninger, og et dyr, der ser en hånd komme ovenfra, opfatter det som et rovdyr.

Bunden skal være mindst 5 cm dyb, gerne 8-10 cm, så dyret kan grave, og bunden holder på fugten. En blanding af muldjord, kokosfibre og lidt legesand er et godt valg, og et lag sphagnum og tørre blade ovenpå øger fugten. Undgå rent sand, grus, tæppebund, fyr og ceder. Indret med kraftige grene, kork og skjul, både på jorden og i højden. Fjern afføring straks, og skift bunden helt med få måneders mellemrum.

Læs mere: Varme og temperatur

## TEMPERATUR

Der skal være en gradient fra kold til varm. Luften ved solpladsen skal være 30-32 °C og den kolde ende 24-26 °C, og hele terrariet bør rumme zoner mellem 24 og 32 °C. Brug mindst to halogenlamper eller infrarøde varmelamper side om side, så hele det sammenrullede dyr opvarmes jævnt, og læg en lys sten eller et stykke træ som solplads. Lamper over net er sikrest. Er de inde i terrariet, skal de have et beskyttende bur. Brug klare eller hvide pærer, ikke farvede.

Varmemåtter og varmekabler kan kun være et supplement og skal altid have termostat. Dyret bruger som regel kun solpladsen under fordøjelsen.

Slå al varme fra om natten. Temperaturen kan falde til omkring 20 °C uden problemer, og er rummet koldere, skal en lysløs varmekilde med termostat supplere. Dyr af den sydamerikanske nominatform har gavn af en årstidsrytme: omkring 14 timers dag om sommeren og omkring 8 timers dag og 24-26 °C om vinteren. Rytmen er nødvendig for avl.

## LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 55-75 % og svinge lidt. Kortvarigt over 70 % skader ikke, hvis terrariet får lov at tørre ud, mens vedvarende fugt giver skimmel. Før hudskifte kan 75-85 % hjælpe dyret med at skifte i ét stykke. Mål med et digitalt hygrometer; analoge målere er upålidelige.

Fugten holdes ved at blande vand ind i bunden, ved et stort, tungt vandkar, som dyret kan ligge i, ved sprøjtning eller et tåge- eller vandingsanlæg og ved et fugtigt skjul med sphagnum i den kolde ende. Vandkarret skal være så tungt, at det ikke vælter, og skal rengøres og desinficeres, hver gang dyret har lagt afføring i det. Et lavt vandkar er sikrest til unge dyr, som kan drukne i et dybt kar.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

## LYS OG UVB

Arten er nataktiv og har ikke brug for kraftigt lys, men UVB anbefales. Den hører til Ferguson-zone 2: lejlighedsvis solbader. Målet er et UV-indeks på 2-3 ved solpladsen. Et T5 HO-rør på 5-6 % UVB over net skal sidde 25-35 cm over dyrets ryg på solpladsen, uden net 35-45 cm. Kontrollér med en UV-måler, og skift røret hver 12. måned, også selv om det lyser.

Tænd lyset omkring 13 timer om sommeren og 11 timer om vinteren. Der må ikke være lys om natten, for dyrets øjne er tilpasset mørke, og lys forstyrrer dag-nat-rytmen.

Læs mere: Lys og UVB

## FODER

*B. constrictor* er en kødæder og skal have hele byttedyr. Unge dyr får mus og små rotter, og voksne dyr får rotter, unge kaniner, marsvin, kyllinger og vagtler. Variation er sund. Brug optøede, frosne byttedyr: de er sikrere end levende, som kan bide og skade slangen. Tilbydes levende, skal byttet fjernes, hvis det ikke er spist efter 15-30 minutter.

Byttets vægt må højst være 10 % af slangens vægt, og det må ikke være tykkere end slangens bredeste sted. Boaer tåler ikke store byttedyr så godt som pytoner, og for stort bytte giver opkast, som kan skade eller dræbe dyret. Efter måltidet skal der højst ses en svag bule.

Fodringshyppighed: - Under 12 måneder: hver 10.-12. dag. - 12-18 måneder: hver 12.-14. dag. - 18-30 måneder: hver 2.-3. uge. - 2,5-3 år: hver 3.-4. uge. - 3-4 år: hver 4.-6. uge. - Over 4 år: hver 4.-8. uge.

Slanke måltider og et langsomt stofskifte er sunde, og for hyppig fodring giver fedme. Vent en uge efter hjemkomsten, før den første fodring, og undgå håndtering i 48 timer efter et måltid. Planteføde kan slangen ikke fordøje. Opdrættede foderdyr kan mangle D-vitamin, så pudr af og til byttet let med et kalk- og vitamintilskud.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

## ADFÆRD OG HÅNDTERING

*B. constrictor* er en klog, individuel slange. Nogle dyr tåler og kan lide håndtering, andre vil helst have fred. Unger og unge dyr er ofte nervøse og kan hvæse og bide. Konsekvent, blid håndtering gør dem rolige.

Giv et nyt dyr mindst en uge i fred, og vent med håndtering, til det æder regelmæssigt. Start med få minutter og øg gradvist. Vask hænder før og efter. Tap dyret blidt på hovedet med en papirrulle eller en slangekrog, så det ved, at det er håndtering og ikke føde, og løft det nedefra med en hånd under forkroppen og en under bagkroppen. Dyret slynger sig om armen for at holde balancen, og det er ikke et angreb.

Håndtér ikke dyret, når øjnene er blålige før hudskifte, på fodringsdagen eller inden for 48 timer efter et måltid. Voksne dyr over 2 m håndteres sammen med en anden voksen. Lad aldrig børn være alene med dyret.

Hold dyrene hver for sig. Arten er solitær, og to dyr i samme terrarie kan æde hinanden. Parring er undtagelsen, og dyrene skal skilles efter en periode.

## Avl

### KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er tydeligt større end hannerne, men ud over størrelsen kan kønnene ikke skelnes sikkert på udseendet. Kønnet bestemmes med en sonde, som en dyrlæge eller en erfaren opdrætter bør bruge. Hanner er kønsmodne efter omkring 18 måneder, men bør være mindst 120 cm, før de sættes i avl. Hunner bør være omkring 3 år og veje mindst 3,5 kg. Drægtigheden belaster hunnen, så hun skal være i god huld. Tallene er lånt fra *Boa imperator*.

### PARRING

I naturen parrer arten sig i den tørre sæson, fra april til august, og hannerne kan parre sig med flere hunner. Kun omkring halvdelen af hunnerne yngler i et givet år, og hunner i dårlig kondition forsøger ikke.

I fangenskab kræver avl en årstidsrytme. Opskriften her er lånt fra *Boa imperator*. Fra juni til oktober holdes luften på 28-29 °C, og i oktober sænkes den til 24-28 °C. Giv dyrene et måltid en uge før, for hannerne æder kun lidt eller slet ikke i den kølige periode; derefter tilbydes mindre byttedyr hver uge. En fjerdedel af terrariet holdes på omkring 31 °C, så hunnen kan modne æggene og fordøje, og det forebygger luftvejsinfektion. Hannerne sættes ind til hunnerne fra sen oktober til marts, og temperaturen hæves gradvist fra marts til maj. Hold dyrene adskilt under fodring.

### ÆGLÆGNING OG KULD

*B. constrictor* føder levende unger. Ægløsningen ses som en kraftig opsvulmning midt på kroppen, der ligner et stort måltid. To til tre uger senere skifter hunnen hud, og drægtigheden regnes fra dette hudskifte og varer omkring 100-120 dage. Ungerne kommer inden for omkring fire måneder efter ægløsningen.

Et kuld er 10-65 unger, typisk omkring 16-25, og nogle kan være dødfødte eller ubefrugtede æg. Hunnen får højst ét kuld om året, og en hun får typisk tre til fem kuld i løbet af livet i fangenskab. Tallene gælder *Boa constrictor* i den gamle, brede forstand, der også omfatter *Boa imperator*.

### INKUBATION

Der er ingen æg at ruge, for arten føder levende unger. Under drægtigheden skal hunnen have en tydelig varmegradient med en varm plads, men hun må ikke overophedes. Giv hende friskt vand og ro. Ungerne fødes i en tynd hinde, som de hurtigt kommer ud af, og er selvstændige fra første dag. Fjern dødfødte unger og ubefrugtede æg. Hunner kan i sjældne tilfælde få unger uden han (parthenogenese); det er påvist hos arten.

### OPDRÆT AF UNGER

Nyfødte unger er omkring 40-50 cm og selvstændige fra fødslen. Hold dem først sammen i en ventileret kasse med fugtig bund, skjul og et lavt vandkar. Efter omkring 10 dage skifter de hud første gang, og så skal de flyttes hver til sin kasse eller sit terrarie. Første måltid er en lille mus omkring to uger efter fødslen, derefter en mus hver uge de første måneder. Ungerne skifter hud hver 1.-2. måned og kan tredoble længden det første år, så de skal flyttes jævnligt til større terrarier.

## Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. Typiske problemer er:

- Opkast ved for store byttedyr, for tidlig håndtering efter et måltid eller for lav temperatur. Opkast belaster dyret og kan være dødeligt.
- Fedme ved for hyppig fodring eller for store byttedyr.
- Mider (*Ophionyssus natricis*) og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: brug et fugtigt skjul.
- Tilstoppet tarm ved bundmateriale, for lav temperatur eller tørke.
- Luftvejsinfektion ved for kold eller fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.

- Skimmel og bakterier ved for vedvarende fugt.

Vej dyret jævnligt og før dagbog over vægt, fodring og hudskifte. Et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

### Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.